

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 1
Föredragande
Hannah Ivarsson

DOM
2010-03-24
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
6517-10 E
6519-10 E
Enhet 1:1

KONKURRENSÖVERVAKNINGEN	
2010-03-25	
Avd	
Dnr	
Dosa	Aktbil

SÖKANDE
Sandå Sverige AB, 556467-7119
Box 732
182 17 Danderyd

Ombud: Jan Andersson, Advokatfirman Pedersen AB, Box 3462
103 69 Stockholm

MOTPARTER
1. Laholms kommun
Stadshuset
312 80 Laholm

2. Laholmshem AB, 556467-7119
G:a Stationshuset
312 80 Laholm

Ombud för 1 och 2: Kommunjuristen Bo Erlandsson, Laholms kommun,
Stadshuset, 312 80 Laholm

SAKEN
Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Länsrättens i Hallands län beslut den 23 december 2009 upphör härmed att gälla.

BAKGRUND

De upphandlande myndigheterna Laholms kommun och Laholmshem AB har beslutat om upphandling av ramavtal för fastighetsunderhåll avseende ventilation, klimatservice, storköksservice, elarbeten, golvbeläggning, plåt och vitvaruservice, dnr 09-284. Upphandlingen administreras av Laholms kommun. I tilldelningsbeslut meddelade Laholms kommun och Laholmshem AB (kommunen) att i den del som avser golvbeläggning annan anbudsgivare än Sandå Sverige AB (Sandå) ska tilldelas upphandlingskontrakt, nämligen Trägolvs i Halmstad AB (Trägolvs).

Efter att Sandå ansökt om överprövning av upphandlingen – i den del som avser golvbeläggning – och därvid hemställt om interimistiskt beslut har Länsrätten i Hallands län har den 23 december 2009 beslutat att upphandlingen i aktuell del tills vidare inte får avslutas.

YRKANDEN M.M.

Sandå yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att de upphandlande myndigheterna vidtar rättelse på så sätt att en ny utvärdering av anbuderna ska genomföras, varvid Sandås anbud ska antas och Trägolvs i Halmstad AB:s (Trägolvs) anbud ska uteslutas från att delta i upphandlingen. Sandå anför bl.a. följande. Trägolvs anbud uppfyller inte samtliga i upphandlingen ställda krav och borde därför rätteligen ha förkastats och överhuvudtaget inte ha utvärderats. Genom att anta Trägolvs anbud strider kommunens agerande mot LOU och dess bakomliggande gemenskapsrättsliga principer.

I enlighet med administrativa föreskrifter AFB.31 ska till anbudet bifogas *Skatteverkets blankett SKV 4820*. Trägolvs har i sitt anbud angett att doku-

ment gällande uppgifter från Skatteverket bifogas senare. I förfrågningsunderlaget, AFB.51, har tydligt angetts att ”anbud som inte uppfyller kraven enligt AFB.31 samt AFB.52 kommer att förkastas”.

I administrativa föreskrifter AFB.31 anges även som ett krav att uppgifter begärs om *F-skatt* för de senaste tre månaderna. Då anbudet skulle vara beställaren tillhanda senast den 27 november 2009, innebär detta att uppgifter om F-skatt ska lämnas för de tre föregående månaderna år 2009. Trägolvs har till sitt anbud bifogat F-skattebevis daterat den 12 januari 2008. Trägolvs har således inte heller avseende denna punkt uppfyllt ställda krav.

Trägolvs har i sitt anbud inte angett namnet på den *miljöansvarige* för entreprenaden, vilket är ett krav enligt administrativa föreskrifter AFC.2222.

I administrativa föreskrifter AFC.2233 anges att entreprenören ska *beskriva företagets miljöarbeten*. Trägolvs har vare sig bifogat något giltigt certifikat för miljöledningssystem eller angett miljöledningssystemet eller miljödokumentets omfattning. Att enbart bifoga ett informationsblad med frågor och svar från FR 2000 är inte detsamma som att i sitt anbud beskriva företagets miljöarbeten.

Vidare framgår av administrativa föreskrifter, AFC.631 att entreprenören ska ställa säkerhet i form av *bankgaranti* utfärdad av svensk bank. Trägolvs har till sitt anbud inte bifogat någon säkerhet och därför inte heller uppfyllt detta krav.

Genom att kommunen utvärderat ett anbud som borde ha förkastats har Trägolvs otillbörligt gynnats och Sandå lidit eller riskerat att lida skada.

Kommunen anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande.

Trägovl har tillåtits att komplettera sitt anbud med *Skatteverkets blankett SKV 4820*, upprättad samma dag som anbudstiden gick ut. Att komplettering med en sådan handling från en myndighet är godtagbar framgår av praxis och har därför inte inneburit någon överträdelse av någon bestämmelse i LOU.

I punkt AFB.31 första stycket anges att Skatteverkets blankett SKV 4820 ska bifogas anbudet och att lämnade uppgifter inte får vara äldre än tre månader. I övrigt innehåller punkten syftet med avgifts- och skattekontrollen av de leverantörer som kommunen anlitar samt de uppgifter som begärs in i samband med upphandling och fortlöpande under kontraktstiden, däribland uppgift om *F-skatt*. Det rör sig om sådana uppgifter som berörda myndigheter lämnar på blanketten SKV 4820. Trägovl har genom en godtagen komplettering lämnat den blankett som efterfrågas i punkten AFB.31 i förfrågningsunderlaget och av vilken blankett framgår att bolaget är registrerat för F-skatt och vilka arbetsgivaravgifter som bolaget har betalat under augusti, september och oktober 2009. Trägovl har således uppfyllt kravet i punkt AFB.31 i förfrågningsunderlaget.

I punkten AFC.2222 i förfrågningsunderlaget anges att entreprenören i sitt anbud ska namnge den som kommer att vara *miljöansvarig* för entreprenaden. På bilaga 2 till anbudsformuläret finns utrymme på två rader för anbudsgivare att lämna uppgift dels om arbetsgivarens namn, dels om miljöansvarig (namn och tfn-nummer). Anbudet från Trägovl innehåller i detta avseende följande uppgifter: "Arbetsgivarens namn: Anders Jansson. Miljöansvarig (namn.tel.): 035-124040." Vid prövningen av bolagets anbud har kommunen bedömt att den information som Trägovl lämnat på de två raderna på grund av felskrivning blivit uppenbart felaktig. Vid kontakt med Trägovl i denna fråga har också felskrivningen bekräftats och att Trägovls

miljöansvarige person är den angivne med uppgivet telefonnummer, tillika behörig företrädare för bolaget. Kommunen anser att fråga är om en rättelse av en uppenbar felskrivning som enligt 15 kap. 12 § första stycket LOU får göras.

I punkten AFC.2233 i förfrågningsunderlaget anges att entreprenören i sitt anbud ska *beskriva företagets miljöarbete* enligt bilaga. I bilagan, allmän miljödeklaration, finns angivet vilken information som anbudsgivare ska lämna om eget miljöarbete genom att bl.a. kryssa för om det finns miljöledningssystem eller miljödokument. Något uttryckligt krav på att de i bilagan exemplifierade miljöledningssystemen ska vara certifierade kan inte utläsas. Kravet på beskrivning av miljöarbete ska därför uppfattas så att det avser att lämna upplysningar om det hos anbudsgivaren finns ett miljöledningssystem. Trägolv har i den ingivna förtryckta bilagan markerat miljöledningssystemet FR 2000. Ett sådant system kan mycket väl tillämpas utan att certifiering föreligger. Genom att lämna den begärda upplysningen om vilket miljöledningssystem som Trägolv tillämpar har Trägolv uppfyllt kravet på beskrivning av Trägolvs miljöarbete. Beträffande påstådd brist att Trägolv i kommentaren på anbudsformulärets bilaga 2 inte har angett miljöledningssystemets omfattning kan konstateras att bolaget i stället har hänvisat till Skatteverkets blankett SKV 4820 administrativa föreskrifter. Av blanketten framgår att Trägolvs inbetalda arbetsgivaravgifter de tre senaste månaderna uppgått till bara 13 335 kr, av vilken uppgift man kan sluta sig till att bolagets organisation är av sådan begränsad omfattning att miljöledningssystemet omfattar hela företaget. Grund för att förkasta Trägolvs anbud har därför inte förelegat.

I punkten AFC.631 i förfrågningsunderlagets avsnitt *entreprenadföreskrifter* anges att entreprenören ska ställa säkerhet i form av *bankgaranti* utfärdad av svensk bank. Något uttryckligt krav på att bevis om sådan säkerhet ska bifogas anbudet kan inte utläsas. I stället anges i anbudsformuläret att

anbudsgivarna ska kryssa för om de krav som ställs i förfrågningsunderlagets olika avsnitt uppfylls eller inte. Trägolvs har i anbudsförslaget markerat att villkoren i avsnittet entreprenadföreskrifter accepteras, vilket bl.a. innebär att bolaget accepterat att lämna bankgaranti för det fall bolagets anbud antas.

Sandå anför därefter bl.a. följande. Trägolvs blankett SKV 4820 är daterad den 27 november 2009. Trägolvs kan således inte ha erhållit denna tidigare än den 30 november 2009. Det innebär att upphandlande myndigheter inte rimligtvis kan ha erhållit originalet innan anbudstidens utgång. Trägolvs har tillåtits komplettera sitt anbud. Huvudregeln är att anbud ska uppfylla samtliga krav. Restriktivitet vid undantag från denna regel gäller. De upphandlande myndigheterna i denna upphandling har fäst stor betydelse vid uppgifterna i blankett SKV 4820. Kompletteringen av blankett SKV 4820 avser därigenom inte marginella sakuppgifter.

Enligt företrädare för FR 2000 är Trägolvs inte certifierade enligt FR 2000. För att få tillämpa FR 2000 miljöledningssystem krävs avtal med FR 2000. Något sådant avtal föreligger inte mellan Trägolvs och FR 2000. Trägolvs har bifogat blankett från FR 2000 enbart för att kunna delta i anbudsgivningen. Trägolvs anbud skulle således rätteligen ha förkastats.

DOMSKÄL

Gällande bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 15 kap. 12 § LOU anges följande. En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet. Myndigheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Enligt 16 kap. 1 § första stycket LOU får en leverantör, som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 §, i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

I 16 kap. 2 § första stycket LOU anges att rätten, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Trägolvs har efter anbudstidens utgång, men före tilldelningsbeslutet, tillåtit att komplettera sitt anbud med *Skatteverkets blankett SKV 4820*. Blanketten innehåller uppgifter som har funnits tillgängliga hos Skatteverket före anbudstidens utgång, varför kompletteringen inte kan anses innebära sådan särbehandling eller konkurrensbegränsning som står i strid med LOU.

Av nämnda blankett framgår också att Trägolvs är registrerat för *F-skatt* och vilka arbetsgivaravgifter som bolaget har betalat under augusti, september och oktober 2009. Bolaget uppfyller därför kravet på *F-skatt*, varför det inte heller med hänsyn härtill finns skäl för åtgärd enligt LOU.

Som kommunen anför har Trägolvs uppenbarligen gjort en felskrivning vad gäller *miljöansvarig* för entreprenaden. Att uppgift om miljöansvarig råkat hamna på fel rad och sedan korrekt förtydligats har skett utan risk för särbehandling i strid med LOU.

Enligt förfrågningsunderlaget ska entreprenören ställa säkerhet i form av *bankgaranti* utfärdad av svensk bank. I sitt anbud har Trägolvs kryssat i att bolaget accepterar villkoren enligt avsnittet *entreprenadföreskrifter*. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget att det är ett krav att bevis om bankgaranti ska bifogas anbudet, utan kravet kan likväl uppfyllas sedan anbud eventuellt har antagits.

I punkt AFC.2233 anges att entreprenören i sitt anbud ska beskriva *företagets miljöarbeten* och att företagets miljöplaner ska kunna lämnas in vid anmodan.

I bilaga 2 "allmän miljödeklaration" anges att syftet med frågeformuläret är att få en bild av leverantörens eget interna miljöarbete. Vidare anges följande. "Var vänlig och fyll i nedan angående företagets miljöledningssystem och miljödokument. Kryssa i den ruta eller de rutor om miljöledningssystem finns eller om miljödokument finns." Under miljöledningssystem anges fyra alternativ av vilka Trägolvs har kryssat i FR 2000. Efter alternativ FR 2000 finns en asterisk och längre ner på sidan anges att asterixen betyder "Ange, under "Kommentarer", miljöledningssystemets eller miljödokumentets omfattning (hela företaget eller delar av företaget, t.ex. tillverkningsenhet, distributör, försäljningsbolag)".

Trägolvs har kryssat för att bolaget använder sig av miljöledningssystem FR 2000 och under kommentarer anges att dokument gällande offentliga uppgifter från skattemyndigheten bifogas senare. Ett formulär med frågor och svar från FR 2000 har bifogats anbudet.

Det finns enligt förfrågningsunderlaget inte något krav på att giltigt certifikat ska bifogas anbudet och det anges inte heller närmare hur utförlig en beskrivning av företagets miljöarbete ska vara.

Trägolv har i sitt anbud angivit vilket miljöledningssystem som företaget tillämpar och bifogat ett informationsblad om det aktuella miljöledningssystemet. Med hänsyn till vad som framkommit om företagets begränsade verksamhet har det funnits skäl för att anta att miljöledningssystemet omfattar hela företaget. Även om det har funnits utrymme för att beskriva företagets miljöarbete mer ingående kan den information som lämnats i anbudet, med hänsyn till förfrågningsunderlagets utformning, inte anses vara så bristfällig att upphandlingen av den anledningen genomförts på ett sätt som inte är förenligt med LOU:s principer.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att Sandå inte har visat att upphandlingen har sådana brister att bolaget härigenom lidit skada som avses i LOU. Ansökan bör därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR; se bilaga (DV 3109/1B)

Lars Dahlström

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.